

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(професор з науково-педагогічної роботи)
М. В. Афанасьєв

СТАРТ ТА РОЗВИТОК ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ: ВІД ОФОРМЛЕННЯ ДО ПОДАТКОВОГО СУПРОВОДУ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	усі
Спеціальність	усі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	усі

Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри обліку та бізнес-консалтингу

А.А. Пилипенко

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри обліку та бізнес-консалтингу
Протокол № 1 від 28.08.2021 р.

Розробник

Часовнікова Ю.С., к.е.н., доц. кафедри обліку та бізнес-консалтингу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Правильна організація підприємництва та ведення бізнесу має важливе значення, тому що суб'єкти підприємництва є провідною ланкою сучасних економічних перетворень, які розвивають та займають різноманітні галузі економіки. Проте без розуміння основ формування власних фінансів, наповнення домашнього бюджету, аналізу доходів та витрат сімейного бюджету неможливе подальше здійснення підприємницької діяльності та розвиток бізнесу.

Підвищення ефективності діяльності підприємства є запорукою успішного ведення бізнесу. Можливість досягнення цього обумовлюється ґрунтовною фаховою підготовкою майбутніх фахівців, яка враховує всі аспекти сучасної практики господарювання.

Навчальна дисципліна "Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу" є варіативною навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня "магістр" усіх спеціальностей.

Мета навчальної дисципліни: формування знань і навичок студентів щодо планування та формування власного бюджету, організації підприємницької діяльності фізичних осіб, організації та планування діяльності юридичних осіб, та облікового супроводження здійснення господарської діяльності.

Курс	1М	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
	лабораторні	-
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Макроекономіка	тренінги
Мікроекономіка	міждисциплінарні комплексні курсові роботи
Економічна теорія	магістерська дипломна робота
Економіка підприємства	
Менеджмент	

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність здійснювати оформлення, організацію та ведення діяльності фізичними особами	Здійснювати облікове супроводження домашнього господарства, реєстрацію підприємницької діяльності фізичної особи, визначати оптимальну систему оподаткування ФОП, проводити оформлення найманих працівників та розрахунки оплати їх праці.
Здатність здійснювати оформлення, організацію та ведення діяльності юридичними особами	Здійснювати державну реєстрацію юридичної особи, ідентифікувати організаційно-правові форми господарювання та визначати види економічної діяльності, визначати оптимальну систему оподаткування підприємницької діяльності, проводити організацію облікового процесу на підприємствах різних форм господарювання, формувати взаємовідносини з контролюючими органами, формувати організаційну структуру підприємства та планувати його бізнес-процеси.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та практичні питання організації бізнесу фізичними особами

Тема 1. Управління власними фінансами

1.1. Облікове супроводження домашнього господарства;

Домашня бухгалтерія. Контроль за бюджетом домогосподарств. Програми для обліку особистих і домашніх фінансів, витрат, доходів, кредитів і боргів. Мобільні додатки для здійснення основних операцій. Управління власними фінансами. Покупка та оплата товарів в мережі Інтернет, оплата послуг, у тому числі ЖКХ.

1.2. Організація власної справи

Сутність та принципи організації та здійснення підприємницької діяльності. Умови організації власної справи в різних сферах підприємницької діяльності у відповідності до чинного законодавства. Поняття мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму. Конкуренція у розвитку бізнесу. Фактори, що впливають на ефективність та процес здійснення підприємницької діяльності.

Тема 2. Практичні аспекти реєстрації фізичних осіб –підприємців

2.1. Порядок оформлення діяльності фізичних осіб – підприємців

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Реєстрація суб'єкта підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Документи, необхідні для реєстрації приватного підприємця. Порядок ведення книги обліку доходів, книги обліку доходів та витрат. Визначення результатів діяльності.

2.2. Ліквідація суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи. Добровільне припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності –

фізичної особи. Примусова ліквідація приватного підприємця. Порядок проходження процедури припинення діяльності.

2.3. Особливості здійснення приватними підприємцями певних видів діяльності.

Умови застосування реєстраторів розрахункових операцій приватними підприємцями. Порядок здійснення діяльності, що підлягає ліцензуванню. Отримання ліцензії. Патентування певних видів підприємницької діяльності. Умови здійснення діяльності приватними підприємцями – суб'єктами ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів.

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб

3.1. Загальна система оподаткування фізичних осіб – підприємців.

Умови застосування різних систем оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб. Особливості, умови і порядок зміни системи оподаткування. Оподаткування доходів приватного підприємця за загальною системою. Особливості підрахунку доходів та витрат при виборі загальної системи. Розрахунок ПДФО, ЄСВ. Реєстрація платником ПДВ. Податкова декларація про майновий стан і доходи.

3.2. Спрощена система оподаткування фізичних осіб – підприємців.

Сутність спрощеної системи оподаткування. Порядок обчислення та сплати єдиного податку фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності. Обмеження у видах діяльності приватних підприємців – платників єдиного податку. Групи платників єдиного податку. Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця.

Тема 4. Оформлення трудових відносин з працівниками ФОП

4.1. Реєстрації найманих працівників у фізичних осіб – підприємців

Порядок оформлення трудових відносин із найманими працівниками у фізичних осіб – підприємців. Особливості працевлаштування певних категорій працівників.

4.2. Особливості ведення кадрової документації.

Кадрова документація на найманих працівників у приватних підприємців – роботодавців. Порядок укладання трудового договору. Умови розірвання трудового договору. Порядок ведення трудових книжок. Повідомлення про прийняття на роботу.

4.3. Порядок нарахувань та утримань із заробітної плати найманих працівників

Порядок нарахувань та утримань із заробітної плати найманих працівників.

Розрахунок суми нарахувань на фонд оплати праці і утримань із заробітної плати. Умови, розміри та строки перерахувань податків та внесків. Звітність при використанні найманої праці – форми, періодичність, строки.

Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб

5.1. Перевірка ведення бізнесу приватними підприємцями

Органи виконавчої влади, уповноважені здійснювати державний нагляд у різних сферах господарської діяльності. Взаємовідносини підприємця з контролюючими органами. Відповідальність за порушення законодавства.

5.2. Консалтинг бізнес-питань

Податковий консалтинг. Супроводження податкових перевірок. Фінансовий консалтинг. Вибір форм договірних відносин. Оскарження рішень контролюючих органів в адміністративному та судовому порядку.

Змістовий модуль 2. Практичні засади організації ведення бізнесу юридичними особами

Тема 6. Нормативне підґрунтя вибору організаційно-правової форми ведення бізнесу юридичними особами

6.1. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність суб'єктів підприємницької діяльності в Україні;

Господарський кодекс України. Інші законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.

6.2. Класифікація організаційно-правових форм господарювання в Україні;

Правові основи функціонування Національного класифікатора "Класифікація організаційно-правових форм господарювання". Структура та основні визначення Національного класифікатора України ДК 002:2004. Відповідність класифікатора міжнародним нормам.

6.3. Класифікація видів економічної діяльності в Україні;

Правові основи функціонування Державного класифікатора "Класифікація видів економічної діяльності". Структура та основні визначення Державного класифікатора України ДК 009:2010. Правила визначення та зміни основного виду економічної діяльності.

Тема 7. Практичні аспекти реєстрації підприємств

7.1. Порядок реєстрації юридичних осіб;

Реєстрація у якості суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи. Документи, необхідні для реєстрації підприємства. Процедура здійснення державної реєстрації. Додаткові умови здійснення певних видів діяльності – ліцензування, сертифікація та ін.

7.2. Ліквідація суб'єкта юридичної особи;

Добровільне припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи. Примусова ліквідація підприємства. Порядок проходження процедури закриття підприємства.

Тема 8. Організація обліку на підприємствах в залежності від особливостей їх діяльності

8.1. Особливості організації обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм та форм власності;

Основи організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм. Фактори, що впливають на організацію діяльності: форма власності, вид підприємницької діяльності, характер діяльності, розмір підприємства.

8.2. Заходи по організації обліку юридичними особами;

Заходи по організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм господарювання. Внутрішні розпорядчі документи щодо організації діяльності.

8.3. Особливості здійснення різних видів бізнесу;

Організація посередницької, страхової діяльності, рекламного, туристичного, готельно-ресторанного бізнесу, видавничої справи, надання побутових послуг та інших видів підприємництва. Організація діяльності неприбуткових організацій – підприємств ЖКГ, ОСББ та ін.

Тема 9. Системи оподаткування підприємницької діяльності юридичних осіб

9.1. Загальна система оподаткування;

Умови застосування різних систем оподаткування підприємницької діяльності. Оподаткування за загальною системою зі сплатою податку на прибуток підприємств. Альтернативні ставки податку на прибуток. Звільнення від оподаткування. Умови сплати ПДВ, акцизного податку.

9.2. Спрощена система оподаткування;

Сутність спрощеної системи оподаткування. Порядок обчислення та сплати єдиного податку юридичними особами. Обмеження у видах діяльності платників єдиного податку. Поняття доходу платника єдиного податку. Особливості розрахунку єдиного податку сільгосптоваровиробниками.

Тема 10. Управлінський консалтинг

10.1. Планування та реалізація бізнес-процесів на підприємстві;

Поняття бізнес-процесу та основи бізнес-планування. Розробка бізнес-процесу підприємства. Реінжиніринг бізнес-процесів. Інструменти менеджменту та маркетингу для забезпечення ефективності власного бізнесу. Аналіз бізнес-ситуацій в підприємницькій діяльності. Оцінка результатів підприємницької діяльності.

10.2. Організаційна структура підприємства;

Види організаційних структур управління підприємством. Функціональні підрозділи підприємства. Підбір персоналу. Розробка посадових інструкцій. Послуги консалтингових компаній як альтернатива кадровій службі підприємства.

10.3. Комп'ютерно-облікове супроводження ведення бізнесу;

Е-бізнес – електронна комерція клієнт-банкінг, Інтернет-магазини. Комп'ютерні програми для ведення бізнесу. Інструменти для роботи з клієнтами. Автоматизація фінансових операцій, складського обліку, кадрової роботи. Програми для малого та середнього бізнесу.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж

семестру – 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Доповідь	Захист індивідуального завдання	Перевірка есе	Презентація	Письмова контрольна робота	Наукова робота	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1	Тема 1	1 тиждень	1										1
	Тема 2	2 тиждень	1	5									6
	Тема 3	3 тиждень	1				5						6
	Тема 4	4 тиждень	1						10				11
	Тема 5	5 тиждень	1	5		5							11
Змістовий модуль 2	Тема 6	6 тиждень	1							10			11
	Тема 7	7 тиждень	1				5						6
	Тема 8	8 тиждень	1						10				11
	Тема 9	9 тиждень	1									15	16
	Тема 10	10 тиждень	1		5						15		21
Усього			10	10	5	5	10		20	10	15	15	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		

35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Малярєвський Ю.Д., Горяїнова Ю.С. "Облік і оподаткування суб'єктів малого підприємництва". Конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит". Харків: ВД "Інжек", 2008, 200 с.

Додаткова

2. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності. К.: Центр учбової літератури, 2010. 392 с.

3. Все фишки единого налога А. Кирш и авторский коллектив Издательского дома «Фактор» Х. : Фактор, 2019. 110 с.

4. Новиков С., Андрусенко А. Налоговый кодекс. Малое предпринимательство: общая система налогообложения, единый налог – юридические и физические лица, налогообложение предприятий – "трехмиллионников". 2-е изд. Х. : Фактор, 2012. 288 с.

5. Облік у ФОП Авторський колектив Видавничого будинку «Фактор» Х. : Фактор, 2019. 94 с.

6. Організація бух обліку Авторський колектив Видавничого будинку «Фактор» Х. : Фактор, 2018. 95 с.

7. Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: Навчальний посібник. – Х.: Вид. ХДЕУ, 2002. – 288 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

8. Частный предприниматель. Портал предпринимателей Украины URL : <http://chp.com.ua/>

9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

10. Державна фіскальна служба України. Офіційний портал URL : <http://sfs.gov.ua>

11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

12. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV // URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

13. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

Методичне забезпечення

14. Часовнікова Ю. С. Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу: опорний конспект URL : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>

15. Часовнікова Ю. С. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу" URL: <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>

16. Часовнікова Ю. С. Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт з навчальної дисципліни "Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу" URL : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>